

PERHEVAPAAT

Kun perheeseen tulee lapsi on isällä ja äidillä oikeus isyys- ja äitiyslomaan sekä vanhempainlomaan että hoitovapaisiin, jolta voi saada äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa. Tästä määrää työsopimuslaki.

Äitiysloma on 105 arkipäivää, joiden ajalta maksetaan äitiysrahaa. Se alkaa tavallisesti 30 arkipäivää ennen lapsen laskettua syntymäaikaa ja jatkuu 75 arkipäivää sen jälkeen. Lauantait lasketaan arkipäiviksi. Äitiysloman voi anoa alkavaksi myös varhennettuna, aikaisintaan 50 arkipäivää ennen laskettua syntymäaikaa, jos hakija ei ole työssä. Varhennetut päivät lyhentävät lasketun ajan jälkeistä äitiyslomaa.

Isyysvapaa on enintään 54 arkipäivää eli noin 9 viikkoa. Isä voi olla kotona yhtä aikaa äidin kanssa valintansa mukaan 1-18 (isyysloma) arkipäivää sinä aikana, jolloin äiti saa äitiys- tai vanhempainrahaa. Loput isyysvapaapäivät isä voi pitää sen jälkeen, kun vanhempainrahan saaminen on loppunut. Oikeus isyyslomaan on myös työttömällä ja asevelvollisuuttaan tai siviilipalvelustaan suorittavalla.

Saat isyysrahaa, jos olet avo- tai avioliitossa yhdessä lapsen äidin kanssa ja osallistut lapsen hoitoon. Voit saada isyysrahaa poikkeuksellisesti, vaikka asuisitte tilapäisesti eri osoitteissa, jos erossa asuminen johtuu esim. työtilanteesta eikä välien rikkoutumisesta.

Lapsen hoidosta vastaavalla isällä, joka ei ole avio- tai avoliitossa lapsen äidin kanssa, on oikeus isyysrahaan, jos lapsen hoito on alkanut 1.3.2017 tai myöhemmin. Sinun ei tarvitse asua lapsen kanssa, vaan riittää, että hoidat lasta isyysvapaan ajan.

Lähde: http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/loyda_toita/tyosuhdeasiat/vapaaajajestelmat/index.html

Vanhempainloma alkaa äitiysloman päättyttyä ja kestää 158 arkipäivää. Sen ajalta maksetaan vanhempainrahaa. Vanhemmat voivat keskenään sopia, kumpi heistä pitää vanhempainloman vai jakavatko he sen. Vanhempainrahaa voi hakea jo äitiysraha hakemuksen yhteydessä, kuitenkin viimeistään kuukautta ennen sitä päivää, josta alkaen sitä halutaan saada.

Työssä olevan henkilön täytyy anoa äitiys-, isyys- ja vanhempainlomia työnantajalta. Työntekijää ei ole oikeus irtisanoa näiden lomien aikana. Lomien ajalta hänelle kertyy myös vuosilomapäiviä. Äitiyslomaa ja -rahaa voi hakea, kun raskaus on kestänyt 154 päivää, kuitenkin viimeistään kaksi kuukautta ennen lapsen laskettua syntymäaikaa. Jos työssä oleva henkilö hakee varhennettua äitiyslomaa, hänen on otettava selvää työpaikkakohtaisista määräyksistä.

Isyysloma sovitaan työnantajan kanssa. Isyysrahaa on haettava viimeistään kahden kuukauden sisällä isyysloman alkamisesta.

Aikaisemmat tulot vaikuttavat äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan suuruuteen. Niitä haetaan Kelasta, ja ne ovat veronalaista tuloa. Jos henkilölle maksetaan äitiys-, isyys- tai vanhempainloman ajalta palkkaa, päiväraha maksetaan työnantajalle.

HOITOVAPAA

Vanhempainrahakauden jälkeen työntekijällä on oikeus saada hoitovapaata alle 3-vuotiaan lapsen hoitamiseen. Hoitovapaata voi saada molemmat vanhemmat, eivät kuitenkaan samanaikaisesti. Työntekijää ei voida irtisanoa hoitovapaan vuoksi. Työnantajan ei kuitenkaan tarvitse maksaa sen ajalta palkkaa eikä vuosilomapäiviä kerry. Hoitovapaan ajalta voi saada Kelan maksamaa kotihoidontukea (n. 338e) ja jotkut kunnat maksavat lisäksi kuntalisää, eivät toki kaikki.

Vanhemmalla on oikeus ns. osittaiseen hoitovapaaseen eli työajan palkattomaan hoitovapaalyhennykseen lapsen toisen kouluvuoden loppuun. Kelalta voi anoa tällöin osittaista hoitorahaa. Toinen alle 10-vuotiaan lapsen vanhemmista voi jäädä tilapäiselle hoitovapaalle enintään neljäksi työpäiväksi kerrallaan hoitaakseen äkillisesti sairastunutta lastaan. Työnantajan ei tarvitse maksaa tältä ajalta palkkaa, ellei toisin ole sovittu.

Jos haluat tutustua tarkemmin perhe-etuuksiin, niin alla linkki;

<http://www.kela.fi/lapsiperheet-pikaopas?gclid=CJ644JrHyM8CFcPTcgodBHEKHA>

Jos haluat tarkempaa tietoa perhetukien euromääristä ja laskentatavoista, niin alla linkki;

Lähde: http://www.kela.fi/documents/10180/0/Lapsiperheiden_tuet_esite_Kela.pdf/f6b6bf24-b753-482a-bfa4-b60aa3dc3893

TYÖNTEKIJÄN MUUT VAPAAT

Perhesyyt

Sinulla on myös oikeus olla lyhytaikaisesti poissa työstä, jos läsnäolosi on välttämätöntä pakottavan perhesyyntä vuoksi. Tällaisia ovat ennalta arvaamattomat syyt, jotka johtuvat perhettä kohdanneesta sairaudesta tai onnettomuudesta. Työntekijän on ilmoitettava poissaolostaan välittömästi ja esitettävä selvitys poissaolon syystä. Työnantajalla ei ole velvollisuutta maksaa palkkaa poissaolon ajalta.

Vuorotteluvapaa

- vähintään 20 vuoden työhistoria ja
- vähintään 13 kuukauden yhtäjaksoinen työssäolo ja palvelussuhde samaan työnantajaan, johon voi sisältyä enintään 30 kalenteripäivän palkaton poissaolo.

Vuorotteluvapaa ei voi aloittaa sen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen, jonka aikana vuorottelija täyttää iän, joka vastaa työntekijän eläkelain mukaista vanhuuseläkkeen alkamisen alaikärajaa vähennettynä kolmella vuodella. Vuorottelijan yläikärajaa koskevaa säännöstä ei sovelleta ennen vuotta 1957 syntyneisiin.

Vuorotteluvapaan vähimmäiskesto on 100 ja enimmäiskesto 180 kalenteripäivää. Lisäksi vuorotteluvapaalle jäävälle maksetaan vapaan ajalta vuorottelukorvausta. Korvauksen määrä on 70 %:a työttömyyspäivärahasta. Vuorottelukorvauksen maksaa työttömyyskassa tai Kela. *Lähde:* <http://tem.fi/vuorottelukorvaus>

Opintovapaa

- työntekijöillä, virkamiehillä ja viranhaltijoilla on oikeus opintovapaaseen, kun päätoiminen palvelussuhde saman työnantajan palveluksessa on kestänyt yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään vuoden.
- opintovapaa voi saada saman työnantajan palveluksessa enintään kaksi vuotta viiden vuoden aikana. Jos palvelussuhde on kestänyt alle vuoden, mutta vähintään kolme kuukautta, on oikeus enintään viiden päivän opintovapaaseen.
- opiskelun on oltava julkisen valvonnan alaista koulutusta joko kotimaassa tai ulkomailla tai ammattiyhdistyskoulutusta. Vapaa voi käyttää yhdessä tai useammassa jaksossa, ja sen voi keskeyttää tietyin edellytyksin.

Opintovapaa on palkatonta, ellei siitä ole erikseen työnantajan kanssa toisin sovittu. Opintovapaan ajalta ei pääsääntöisesti kerry palvelussuhteen perusteella määräytyviä etuuksia. Vuosilomaa kuitenkin kertyy enintään 30 opintovapaapäivältä. *Lähde:* <http://tem.fi/opintovapaa>